

VÝROČNÍ ZPRÁVA SVP

ČESKÁ LÍPA

ZA ŠKOLNÍ ROK 2021/2022

„Labyrint je zkouška, v jeho středu svítí světlo a natažená nit ukazuje cestu nazpět k nové svobodě. V labyrintu poznáváme, kdo jsme a jak je svět uspořádán.“ V. Cílek

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název zařízení: SVP v České Lípě je součástí Dětského diagnostického ústavu, střediska výchovné péče a základní školy, Liberec, U Opatrovny 3, Liberec 460 01. Příspěvková organizace

Zřizovatel: MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Adresa: Havlíčkova 443, Česká Lípa, 470 01

Ředitel DDÚ: Mgr. Bc. Vladimír Brebta

Vedoucí SVP: PhDr. Zdeňka Průchová

Web: www.svpcl.cz

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

SVP je zařízení zaměřené na ambulantní práci s dětmi, dospívajícími a rodinami, u kterých se objevují výchovné, osobnostní a vztahové potíže vázané na školní prostředí nebo aktuální rodinnou situaci. Zařízení funguje pro děti s různými obtížemi, které řešíme ve spolupráci s dalšími institucemi a odborníky. Podporujeme rodiny, kde se obtíže vyskytují teprve krátkodobě a je možné rychle nastartovat potřebnou změnu chování dítěte. SVP nabízí podporu i pedagogům a jiným vychovatelům.

Hlavním cílem naší práce je podpora rodin a jednotlivců v náročných situacích či obdobích. Při práci se snažíme maximálně využívat potenciálu konkrétní rodiny a každého jejího člena. Věříme, že trvalá změna jednotlivce je možná především tehdy, když se na změně podílí i jeho nejbližší okolí.

POSKYTOVANÉ SLUŽBY

Poradenství pro děti a rodiče

Poradenství využíváme v případech, kdy není potřeba dlouhodobě pracovat na nastavení trvalých nebo velkých změn. Jedná se převážně o jednorázové konzultace nebo krátkodobou spolupráci (max. 3 konzultace). Klienty také poradensky podporujeme v náročných nebo stresových situacích, po prožitých traumatech, při náhlých změnách.

Rodinná terapie

Terapie je vhodná při dlouhodobějších, závažnějších nebo opakovaných obtížích dítěte. Je to cesta k pochopení a porozumění tomu, co dítě sděluje prostřednictvím svého chování. V SVP preferujeme práci s celým rodinným systémem.

Individuální psychoterapie pro dospívající

Pokud je to žádoucí nabízíme také individuální psychoterapii u dospívajících, mladých dospělých nebo rodičů. Jedná se o střednědobou podpůrnou terapii. Tuto službu nabízíme, pokud není možné zapojit celou rodinu nebo v případě dostatečné motivace a zájmu klienta.

Terapeutické skupiny pro žáky a studenty

Skupinová práce nabízí možnost sdílet obtížné situace s ostatními, společně nacházet řešení a vzájemně se inspirovat. Umožňuje nám vidět chování dítěte mezi vrstevníky. Návuk chování ve skupině pomáhá dětem porozumět svým potížím a pracovat na změně.

Krizová intervence pro třídy

Jedná se o jednorázovou intervenci ve třídě s jasnou konkrétní zakázkou. Cílem je podpora kolektivu, třídního učitele v náročné aktuální situaci.

Aktivity pro školy, pedagogy, spolupracující instituce

Nabízíme jednorázové či opakované odborné poradenství v obtížných situacích se žáky, třídami, rodiči apod.

PERSONÁLNÍ OBSAZENÍ SVP

JMÉNO	FUNKCE	ÚVAZEK	VZDĚLÁNÍ, VÝCVIK
PhDr. Zdeňka Průchová	Vedoucí SVP Psycholog	1	VŠ, obor-psychologie, výcvik SUR, výcvik v rodinné terapii
Mgr. Veronika Šimková	Speciální pedagog	1	VŠ, obor-speciální pedagogika
Mgr. Zdeněk Staněk Ph.D.	Speciální pedagog	0,4	VŠ, obor-speciální pedagogika, výcvik SUR, výcvik v rodinné terapii
Bc. Simona Škrobánková	Sociální pracovnice	1	VŠ, obor-speciální pedagogika
Mgr. Tereza Meissnerová	Sociální pracovnice (od 5/18 na MD)	1	VŠ, obor vych. pro speciálně pedagogické instituce

VZDĚLÁVÁNÍ ZAMĚSTNANCŮ

Supervize

Dlouhodobě pracujeme pod supervizí PhDr. Jana Knopa. Ve školním roce 2021/22 proběhlo 15 hodin pravidelné týmové i případové supervize. Dvě setkání proběhla společně se SVP Frýdlant, cílem byla výměna a vzájemné sdílení zkušeností.

Nově se PhDr. Průchová a Mgr. Staněk Ph.D. účastnili rozvojové supervizní skupiny zaměřené na práci s rodinným systémem, vedené PhDr. Michalem Chytrým. Proběhlo jedno setkání 4/22. Supervize probíhá v malé skupině rodinných terapeutů, slouží ke sdílení zkušeností z praxe, vzájemnému obohacování se, profesnímu růstu. Supervize je plánovaná i na rok 2022/23.

PhDr. Průchová se účastní pravidelných supervizí vedení pod vedením Mgr. Dany Šedivé. Proběhla 4 dvouhodinová setkání.

Vzdělávání

PhDr. Průchová

- Sympozium rodinných terapeutů 2021: Partnerství a rodičovství, Vranov u Brna 2/21
- 19. psychosomatická konference: V čem se prolínají psychosomatika a psychoterapie, Liberec 6/22

Mgr. Šimková

- Kurs rodinného poradenství pro pracovníky v pomáhajících profesích, Prev-Centrum Praha, 114 hodin 9/2021 až 3/2022
- Seminář: Interdisciplinární spolupráce v oblasti rodinného práva, Česká Lípa, 4/22

Bc. Škrobánková

- Vedení rozhovoru s rodiči, Praha 5/22

KLIENTI SVP

Ve školním roce 2020/2021 vyhledalo služby našeho zařízení 287 rodin.

Aktivně docházet do SVP začalo 267 rodin.

Celkově proběhlo 850 konzultací s klienty.

Školní rok 2021/22 proběhl, ve srovnání s předchozími školními roky, ve znamení návratu do běžného režimu. Po celý školní rok probíhaly ambulantní konzultace zaměřené na práci s rodinným systémem nebo na individuální podporu žáku a studentů. Zaznamenali jsme proměnu témat, se kterými se na nás rodiny obracely, velký stres, nejistota ve společnosti a nové výzvy přinesly kromě větší odolnosti také více napětí, emočních i výchovných obtíží u dětí i dospělých. Vnímáme zahlcení zdravotního systému, proto se řada témat, která dříve řešili především kliničtí psychologové a psychiatři začala více objevovat i ve školských zařízeních, tedy i v našem SVP.

Počet klientů, kteří se na nás obrátili, je obdobný jako v předchozím roce, ale narostl počet konzultací, které jsme s těmito klienty realizovali. Celkově můžeme říci, že složitější osobnostní i vztahová problematika vyžaduje více prostoru pro hledání řešení, proto u řady klientů byla péče spíše střednědobá. V jarních měsících jsme proto byli nuceni vyhlásit stop stav, kdy jsme cca 6 týdnů nepřijímali nové žádosti.

Během pandemie jsme zaznamenali proměnu témat, se kterými klienti přicházeli. Tento trend přetrvával i v tomto školním roce. Mezi častá témata patřily emoční a osobnostní potíže, úzkostné a depresivní stavy u dětí a adolescentů, sebevražedné myšlenky, časté změny nálad a neschopnost adaptovat se zpět na školní režim a stres s tím spojený. Velkým tématem byl obtížný návrat do vrstevnické skupiny, třídy, neschopnost navázat na přerušené kontakty, zapojit se zpět do skupiny, častá osamělost, tendence propadat se do emočních extrémů. Jako kompenzační mechanismy se výrazně častěji objevovalo sebepoškozování, nadměrná konzumace sociálních sítí, dlouhý čas trávený pasivně na PC, kouření, nikotinové sáčky apod. Řada žáků a studentů si musela nově vytvářet školní a režimové návyky. Další častou oblastí byly vztahové obtíže v rodinách, komunikace mezi rodiči a dětmi. Na tyto obtíže často navazovaly potíže s učením a školní motivací nebo výchovné potíže doma i ve škole.

Ve spolupráci se školami jsme zaznamenali větší zájem pedagogů o individuální převážně telefonické konzultace, kdy si potřebovali více ujasnit, jak postupovat při komunikaci s žáky a jejich rodinami poté, co se jim žáci svěřili se svými obtížemi. Nadále pokračuje spolupráce s ODPOD Česká Lípa, OSPOD Nový BOR, s Policí ČR, s psychiatrií a klinickými psychology, pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně pedagogickým centrem.

Ve školním roce probíhaly další aktivity navazující na individuální ambulantní konzultace:

Skupinový program Kotva, pro studenty středních škol. Skupina byla uzavřená, se stabilním počtem členů. Celkem se uskutečnilo 20 setkání, skupiny se v průběhu roku účastnilo 10 klientů. V červnu 2022 jsme první běh této skupiny ukončili. Souběžně jsme zahájili běh druhý, oslovili jsme 10 klientů a proběhlo 5 setkání pro seznámení se se skupinovou prací. Skupina bude dále probíhat v následujícím školním roce.

Skupinová program Ulita, pro žáky na druhém stupni ZŠ. Od dubna 2022 jsme obnovili nabídku skupinové terapie také pro žáky ZŠ. Cílem bylo nabídnout jim prostor společně sdílet obdobné obtíže a využít skupinu jako významný podpůrný prostředek. Skupina byla vedená speciální pedagožkou a účastnilo se jí 8 žáků. Program se osvědčil, proto v něm budeme pokračovat i v dalším školním roce.

Programy pro třídy: i přes omezenou kapacitou jsme hledali prostor pro práci se třídou. Realizovali jsme 10 intervencí ve školách. Nejprve vždy proběhlo setkání s třídním učitelem a výchovným poradcem, poté vstup do třídy a následná konzultace s pedagogy včetně zprávy z intervence. Opakovaná intervence proběhla pro první ročníky Obchodní akademie v České Lípě, cílem bylo podpořit studeny ve studiu, prevence předčasných odchodů ze školy.

Tabulka statistika školní rok 2021/2022

Počet žádostí za měsíce září-srpen	184
Počet obnovených klientů za měsíce září-srpen	83
Počet proběhlých konzultací za měsíce září-srpen	850

Hlavní důvody příchodu do střediska

Rodinné problémy a osobní problémy	168
Školní problémy	90

Školní vzdělávání klientů

Mateřská škola	29
Základní škola 1. stupeň	84
Základní škola 2. stupeň	107
Střední škola	43
VŠ, VOŠ, školsky nezařazení	0

ČINNOSTI SVP

Novinky

V průběhu roku jsme naplnili náš cíl, postupné vizuální proměny tváře naší organizace. Středisku jsme vybrali jméno Labyrint, ve kterém vidíme symboliku naší práce s klienty, kteří často přichází ztraceni, zahlcení aktuální situací. My je podporujeme a provázíme při hledání cesty ven z obtíží. Nabízíme jim metaforu cesty jako příležitosti k práci na sobě, k osobní proměně, k větší samostatnosti a spokojenosti. Ve spolupráci s grafičkou Šárkou Materkovou jsme vytvořili nové logo, novou podobu letáků pro klienty. IT specialista Jan Fojtík nám na základě návrhu grafičky aktualizoval webové stránky.

Konzultační činnost

V tomto školním roce se terapeutické a poradenské konzulce staly hlavní náplní naší práce. Vzhledem k závažnosti obtíží, větší motivaci a zájmu klientů pracovat na změně se navýšil průměr počtu konzultací s jednotlivcem nebo rodinou. Vnímáme nárůst motivovaných klientů, kteří jsou v tíživé situaci, uvědomují si to a chtějí s tím něco dělat. Často jsou bezradní, zmatení, ale výrazně motivovanější než v předchozích letech. Je již normou, že dochází celé rodiny. Proto vnímáme tuto aktivitu jako klíčovou.

Skupinové programy

Práce ve skupině se nám opakovaně osvědčila jako velmi cenný způsob práce se staršími dětmi. Ověřili jsme si, že již žáci 2. stupně, cca od 7. třídy jsou schopni efektivně skupinově terapeuticky pracovat a využívat benefity této práce. Účast více motivovaných dětí ve skupině se nám jeví jako efektivní a vnímáme, že dětem poskytuje cenný prostor, kdy mohou bezpečně trénovat a znovuobnovovat komunikační dovednosti, posilovat své sebevědomí.

Programy pro třídy

Naplňenost ambulance nás bohužel dovedla k omezení práce se třídami. Snažili jsme se najít formát práce se třídou, který by byl přínosný pro žáky i pedagogy a zároveň v našich časových možnostech. Zjistili jsme, že realizace opravdu smysluplného programu se třídou je nad naše možnosti. Jednorázové intervence nám připadají mnohdy nedostačené, domníváme se, že po vstupu do třídy by mnohdy byla potřeba návazná péče, kterou jsme již nemohli poskytnout.

Spolupráce SVP s dalšími institucemi

Během školního roku se podařilo obnovit řadu společných setkání se školami i jinými institucemi. Některé samovolně skončily. I při těchto aktivitách vždy zvažujeme potenciální přínos pro nás i ostatní kolegy. Účastníme se případových konferencí, setkání s výchovnými poradci apod.

PLÁNY DO BUDOUCNA

- V dalším školním roce bychom chtěli **plně pokračovat v konzultacích** s rodinami, dětmi i dospívajícími. Domníváme se, že máme dostatek zkušeností a potřebné vzdělání, abychom je dokázali podpořit v hledání cesty k vlastní spokojenosti a zdraví. Naše práce je zaměřená především poradensky a psychotherapeuticky. Často navazujeme na práci kolegů, kteří klienty diagnostikují. S již jasnou diagnózou se rodina poté obrací na nás. Společně hledáme, co vše může klientům doma i ve škole pomoci. Snažíme se je podporovat k aktivnímu zacházení se svými obtížemi nebo diagnózou. Čím dál častěji se na nás obracejí klienti na základě osobní zkušenosti s naší prací nebo na doporučení známých, kamarádů. Proto plánujeme nadále pokračovat především v této ambulantní činnosti.
- **Skupinové aktivity** nás baví a naplňují, našli jsme způsob, jak je smysluplně realizovat, proto bychom chtěli dále pracovat na jejich pevném ukotvení v nabízených činnostech.
- Naším dalším cílem je **udržitelnost pracovní spokojenosti zaměstnanců**. Pro tu vnímáme jako zásadní podporovat dostatečnou psychohygienu každého pracovníka, vytvářet příjemné pracovní prostředí, využívat prostor pro supervizi a vzdělávání.

Vypracovala: **PhDr. Zdeňka Průchová**

Dne: 29. 9. 2022